

ROVBLADET

April 1986

24

Medlemsblad från HEDESUNDA HEMBYGDSFÖRENING

VÅRFLODEN 1916

Från kyrktornet mot Svarta och Västbyggeby.

Närmast Vibro med garveriet.

Foto: Johannes Moberg, Ås.

Gammal hedesundabo berättar:

Kossa flöt under jorden andetag fällde rallare

Karl Stråle är en känd person i Hedesunda, känd och uppskattad, för denne 82-åring har mycket att berätta ur sitt långa och ytterst skiftande liv. Att mycket av det han upplevt verkar rätt fantastiskt för den som inte fick vara med, gör ju varken Stråle eller hans historier mindre intressanta.

Som nu berättelsen om kon och vattenådern. Den utspelade sig i Hebytrakten — Stråles hembygd. Det fanns en stor källa där, säger Stråle, och dom hade kor gående där och så en dag åkte skällkon ner i källan. Efter en tre-fyra år flöt hon upp långt på andra sidan Heby, då hade hon följt vattenådern under jorden två mil. Och då var det bara benranglet kvar av henne.

— Men hur visste dom att det var samma ko? undrar vi som hör på.

— Dom kände igen henne på skällan, förklarar Stråle.

Jo, Stråle har lyckats få vara med om åtskilligt sen han en gång lämnade hemmet i Skråköping, som är hans namn på Heby. Det hände förresten ett och annat då också. Han började jobba när han var åtta år, berättar han — just lägen skolgång blev det, bara 127 dagar, i stället fick han gå på tegelbruket. Det fanns inga formar på den tiden, så man formade för hand. Som tolvåring fick han börja bära bort tegel åt en som hette Kalle Jansson, han slog 12,000 om dan, så det blev ett hårt knog även för Kalle Stråle. Och han hade bara 80 öre om dan medan en karl hade 1.20 — »det grämde mej förbas-kat».

— Far var sträng, berättar Stråle, jag arbetade åt honom sen, det var stora granar på två alnar i genomskränning, som vi hjälptes åt att såga. Det var icke så lätt för mej, men far sa att du ska väl få rygg först innan du säger att det gör ont i den. Och så kvistade vi, en hackspett har icke trummat fortare än jag kvistade, — fast det blev tröttsamt, så jag stod bara och knackade ibland, bara gubben hörde att det lät något, var han nöjd.

En lite ruggig historia från barn-domstiden minns Stråle. Vi var två småpojkar, som skulle samsas om en kälke, berättar han. Och båda två ville ha den där kälken hemma hos sej om nätterna. Den andra pojken var mörkrädd, men det var icke jag, jag gjorde mej kvar sen han gått in och tog med mej kälken. Nu var det en gång en gumma som stod lik i ett lider där den andra pojken hörde hemma. Hans far tänkte, att om jag ställer in kälken där i lidret, så får den väl vara i fred. Jag såg när han gjorde det, tänkte inte på att gumman låg där, jag gick in och kände mej för — och råkadé ta gummap i näsan!

Men den som sedan under lång tid höll mej undan det där lidret, det var jag det.

Helt ung kom Stråle till artilleriet. Fem år måste man skriva på, säger han, men om man också sagt tio, så hade jag gjort det, aldrig trodde jag att jag skulle få nog av det himmelriket. Men jag var nöjd efter fyra dar!

Nå, Stråle kom igenom de där fem åren också. Och händelselösa var de inte, ett och annat slagsmål hände ju t. ex. En gång kom man ihop sig med ett par hästgardister i Humlegården. Två poliser kom, berättar Stråle, men jag sparkade upp och kom undan. Då kom det fem poliser till, jag sprang mot en gatlykta, så glaset i den yrde och lampan slocknade, sedan fick jag hela skaran över mej. Vete någon hur många jag degraderade då — drog av axelklaffarna på, vill säga. Ja, jag kom ju hem i kroken sedan. Jag fick fyra dygns vaktarrest.

— Och detta är sanning, säger Stråle bekräftande och stryker mustascherna.

Han har varit med om mer än så i Stockholm, Karl Stråle. Han var privatkusk åt en älderman Jonsson, talar han om, i närheten där fanns en smia och i den smian var det som Ericsson fick klämma på telefon. Stråle körde de sex första telefonerna därifrån till telegrafverket.

En tid körde han också spår-vagnar — medan de ännu drogs av hästar — och han var den förste droskkusken som hade taxameter installerad. Då körde han åt en herre, som hette Widegren. Denne var märklig såtillvida att han aldrig tog emot ojämna kronor av sina kuskar — kom man också med 100 kr och 50 öre, säger Stråle, så spotta han och slängde bort dom.

Stenar och sång

Stenhuggare var Stråle också en tid — kalvskallarna på Nordiska museet har jag huggit, säger han, och så två bitar på riksdagshuset — jag tar alltid av mej hatten, när jag går om där.

Till och med att han har dragit positiv en tid åt Anna på Djurgårdsslätten, han sjöng också då, gamla fina bitar, Hulda och Kors på Idas grav, han visar efter någon tvekan att han kan dem än i dag, bl. a. drar han med känsla en bit som börjar så:

Karl Stråle

Vid stranden satt Anna bland blommor och blad

och vänta sin älskling förgäves...

— Men jag har aldrig kunnat sjunga, upplyser Stråle, bara skriket har jag gjort. Även när jag sjöng kupletter på Alhambra tillsammans med Lasse Bondesson. För det har funnits en sådan tid också.

— Jag brukar säga att jag har gått igenom underground i Stockholm, säger Stråle, men det var icke något, i berget var det värre. Jag har nämligen varit rallare också, arbetat både här och var — men värst var det i Kiruna 1900, när vi kom dit då fanns det bara fyra karlar och fyra fruntimmer där förut, utom lapparna.

— Och kallt var det där uppe, 62 grader, den värsta kyla som någonsin varit i Sverige. Dom sa åt oss att dra in luften försiktigt, annars var det som att få en ellbrann i halsen. Men det var en som sa då:

— Den luft finns icke, som icke jag kan andas!

Och så drog han häftigt in luften. Och karln stalp dö ner direkt!

»Strumpor, köp»

Olika sorters dricka tycks ha spelat en stor roll däruppe, framförallt brännvin. Sânt fick nu inte säljas, men man hittade på olika knep att lura polisen, man skrev efter kaggar som sen kom tagledes, »inbakade» i höbalar. En gång holkades en stock i en timmervagn ur, fylldes med brännvin och förseddes med tapp — men det blev visst en del svinn den gången. Och judarna kom, berättar Stråle, och skrek »Strumpor, köp!» och kvartersbuteljer stack opp ur de där strumporna. Och låna pengar till bröd, det gick icke däruppe, men låna pengar till brännvin, det gick.

— Oppe vid gränsen räddade jag flera människoliv en gång och ändå skulle jag häktas för det, säger Stråle. Det var en som började skjuta skarpt, en norrman, och bra många var i fara, jag dit och skulle avvärja honom, jag slog utav tre pipor för honom. Och så skvallrade någon, så polsen kom, men ingen tordes på mej. Sedan kom dom med

dressin, tre stycken från jägarskolan för att hjälpa till, Dom ville jag skulle dra; vill ni ha mej med, sa jag, så blir det ni som får dra mej, — och då fick dom.

År 1901 började Stråle som symaskinsagent, men han tröttnade så småningom på det flackarlivet, säger han och då skaffade han sig en gård i Hedesunda och arbetade upp en garn- och löngodsaffär. Sen byggde han en tvåvåningsgård och öppnade konfektionsaffär. Så blev jag ensam, säger han, och då måste jag överlåta den.

— Ja, jag har varit med om mycket, medger Stråle. Jag sitter här för mej själv ibland och tänker på hur jag farit fram. Men jag kan gott säga, att jag har icke varit på något ställe, dit jag icke med gott samvete kan komma tillbaka. Och livet är nu sådant, att om man icke prövar på det, får man heller ingenting veta om det.

Marg.

Hedesunda och Österfernebo lagtima ting
(Rapport från Rovbladets utsände Tore Larsson)

Måndagen den 24 oktober 1853

Kronolänsman Carl Rudolf Norelius hade efter angivelse av dagakarll Olof Erssons i Nordanbro hustru Brita Ersdotter utfärdat stämning på gästgivare Carl Wiberg vid Främlingshem, med påstående om ansvar å honom för det han söndagen den 5 juni innevarande år vid middagstiden på allmänna landsvägen överfallit och med en piska tilldelat Brita Ersdotter trenne slag.

Målsägaren anförde, att hon den uppgivna dagen vallat kreatur i en mur på andra sidan Främlingshems gästgivargård. Vid middagstiden vandrade hon vägen fram mot gästgivargården och mötte därvid svaranden, som kom gående med händerna dolda bakom ryggen. Svaranden hade vid mötet frågat: "Vem vallar du åt?" och med en piska, som han hållit i händerna bakom ryggen, tilldelat målsägaren ett slag. Då hon därvid sprungit undan, hade han följt efter henne och tilldelat henne ytterligare två slag med piskskaftet.

Svaranden förnekade alldeles den emot honom gjorda angivelsen och sade att han ej kände Brita Ersdotter, ej sett henne den uppgivna dagen eller ens hade sig bekant att Nordanbroborna brukade valla sina kreatur vid den ifrågavarande platsen. På fråga om han varit ute den uppgivna söndagen, eller sett någon kvinna valla kreatur på muren vid vägen som leder från Främlingshem till Gävle, genmälde svaranden, att om han än varit ute den dagen, vilket han ej kunde erinra sig, han dock ej sett någon kvinna valla kreatur på det uppgivna stället.

Av åklagaren och målsägaren åberopades till vittnen i målet landbonde Per Persson i Stav och dagakarll Per Jonsson i Litselbo.

Vittnet Per Persson sade att han den uppgivna söndagen vid middagstiden varit ute på marken vid ett avloppsdike mitt för Främlingshem vid pass 100 alnar från vägen. Därifrån såg han svaranden komma ut från gästgivargården och bege sig bort efter vägen mot Gävle till. Vittnet hade ej vidare givit akt på svaranden, som dessutom snart genom en krök av vägen försvann ur hans åsyn. Något senare, och efter det vittnet börjat gå fram mot vägen, hade vittnet från det håll dit svaranden begivit sig, hört tvenne häftiga rop: "Aj, aj." Några ögonblick senare hade Brita Ersdotter kommit fram vid den omtalade krökningen av vägen, drivande kreatur ifrån den plats varifrån ropen hörts. Vid pass 30 alnar efter henne kom svaranden med en piska i handen i sällskap med det andra vittnet Per Jonsson. När svaranden och Per Jonsson mött vittnet, som nu kommit upp på vägen, hade svaranden skämtsamt, under det han framräckt piskan, yttrat till vittnet: "Vill Per Persson smaka på den här? Jag har baddat på en vällerska, men det var skada att det ej tog i ansiktet." Vittnet tillade på fråga, att platsen var öppen så att svaranden ganska väl kunde se Brita Ersdotter, som nu drev sina kreatur till muren bredvid vägen.

Vittnet Per Jonsson sade, att han vid middagstiden den uppgivna söndagen, kommit gående från Lomsjön fram emot Främlingshem och därvid fått se svaranden på muren bredvid vägen driva kreatur med en piska. Vittnet hade ej sett Brita Ersdotter, men när vittnet kommit fram till svaranden, hade denne följt med vittnet fram mot gästgivargården, och då först fick vittnet se Brita Ersdotter stå vid bron på vägen. Brita Ersdotter hade då yttrat till svaranden: "Du vet ej vad vallflickorna kosta." Svaranden hade utan att svara Brita Ersdotter, till vittnet sagt att han slagit vallhjonet ett par slag för det hon varit stursk. Omedelbart därefter hade svaranden och vittnet mött Per Persson, men vittnet kunde ej erinra sig samtalet dem emellan.

Vittnesmålen upprepades och vidkändes av vittnena, som fordrade ersättning, och vardera erhöll en riksdaler banko, vilket Brita Ersdotter ålades att till dem förskottsvis utbetala.

Svaranden nekade fortfarande att ha slagit Brita Ersdotter, medgivande dock att det var möjligt att han yttrat att han slagit vallhjonen, emedan han ofta brukar hota att slå dem.

Målet överlämnades till häradsrätten med yrkande att svaranden med den bevisning som lämnats, måtte åläggas att med ed värja sig från åtalet. Efter överläggning lämnades följande utslag:

Geno^m vad i målet förekommit finner häradsrätten bindande omständigheter emot svaranden att han vid den uppgivna tiden slagit Brita Ersdotter. Häradsrätten vill därför med stöd av rättegångsbalken pröva svaranden att med ed värja sig från åtalet. Svaranden ålägges därför att på 7:e rättegångsdagen av nästa ting, därest han gitter, svärja vid Gud och Hans heliga evangelium, att han icke söndagen den 5 juni innevarande år på landsvägen nära Främlingshem med en piska tilldelat Brita Ersdotter minst tvenne slag, så sant Gud honom hjälpe till liv och själ. Och skall svaranden till edens fullgörande hos häradsrätten sig anmäla, vid vite av 20 riksdaler banko, och därvid förete intyg från sin själasörjare om sin kristendomskunskap samt att han om edens vikt och vådan av mened av själasörjaren erhållit undervisning.

Måndagen den 20 mars 1854:

Svaranden som haft sig ålagt att med ed från åtalet värja, lät sig inte avhöras, oaktat klockan var över sju på aftonen, varför åklagaren yrkade svarandens fällande å saken.

Häradsrättens utslag:

Då svaranden, gästgivare Carl Wiberg, icke gått den honom i målet av häradsrätten vid sistlidna ting förelagda ed, varde han i saken fälld. Han dömes att för övervåld och sabbatsbrott plikta 40 riksdaler banko. Vid bristande tillgång till dessa böter skall han undergå 15 dagars fängelse med vatten och bröd. Därutöver är svaranden skyldig att utge fem riksdaler banko till Brita Ersdotter samt ersätta henne för utlagda vittnesersättningar.

Erik Wickberg:
En titt
i bykistan

En hedesundabys problem på 1700-talet

I den svenska 1700-talsbyn hade bönderna åtskilligt att gemensamt bestyra och var i det fallet långt mera beroende av varandra än i våra dagar. Det var inte bara skogsallmänningarna, som skapade gemensamma problem, det fanns också gemensamma fåbodar och myrslogar, vretar och beteshagar, vägar och broar, såg- och kvarnanläggningar, soldatunderhåll och mycket annat av gemensam karaktär, vilket titt och rätt fordrade gemensamma beslut och gemensamt uppträdande, när det gällde att slå vakt om byns rättigheter.

Vintervägen som försvann

Inte minst besvärligt var vägnas skötsel. Från Könningsnäsudden, som strax norr om Finnmyra i Hedesunda sticker ut i Dalälven, gick i gamla tider en vinterväg över isen ned mot Gysinge bruk. Det låg Albo byamän och Gysinge bruk att sköta vägens underhåll, som var mycket besvärligt, eftersom den ideligen drev igen på de öppna isvidderna och plogningen därför blev mycket tidsödande. Därtill kom den omständigheten, att ännu en väg alltid hölls öppen mot Gysinge genom själva Albo by, och som den vägen låg mycket bättre skyddad och knappast var något längre, så utnyttjades den också av praktiskt taget alla resande norrifrån.

Under återopande av dessa fakta begärde Albo byamän den 16 mars 1785 befrielse från »att hädanefter underhålla den svåra vintervägen ifrån Könningsnäsudden över älven åt Gysinge bruk». Brukspatronen på Gysinge hade för sin del ingenting att erinra däremot, eftersom han i så fall ej heller behövde vidmakthålla sin del av den gamla vintervägen, utan endast svara för vägen »genom Masmästarevreten eller Aldermyran», och eftersom även Hedesunda sockenmän tillstyrkte Albobornas framställning, så beviljades denna enligt utslag av den 5 okt. s. å.

Bruksfolket var besvärliga tjuvfiskare

Fiskekortet var då ännu inte uppfunna, men tjuvfiskare fanns det däremot gott om även på 1700-talet, och alldeles särskilt ogenerade i det avseendet tycks bruksfolket på Gysinge ha varit. 1712 beklagade sig sålunda Albo byamän inför tingsrätten över att de led »stort intrång av bruksfolket vid Gysinge bruk, som skola fara i deras fiskevattnen», och resultatet därav blev, att rätten icke allenast förbjöd bruksfolket att fiska i ålbovattnen, utan även gav byamännen tillåtelse, »att när de anträffa någon tjuvfiskare taga och behålla båten». Bysamfälligheten kom följaktligen att i det fallet verka som en av våra dagars fiskerättsföreningar.

Hur soldattorpen kom till

Soldathållet var en annan böndernas skyldighet, som förorsakade många problem. I anslutning till genomförandet av det s. k. nya indelningsverket utkom 1684 ett kungligt reglemente, som medgav, att »det på rotens ägor, där som god lägenhet finnes och sådant utan skada ske kan, ett torp uppsättes till boställe för soldaten, och när det är uppsatt och nödig åker därtill upplöjd efter rotemannens villkor, då skall så mycket, som torpet kan skattas årligen att kasta av sig och göra skäl för, kortas på soldatens årsyön, varöver landshövdingen och översten äga roten och soldaten skäligen förena».

Så värst stor effekt tycks emellertid inte detta »medgivande» ha haft, och i en resolution av den 20 jan. 1693 utfärdade KM:t därför ett uttryckligt påbud — sedermera ytterligare upprepat i kungl. resolutioner 1719 och 1723 — om »att sådana torp skola uppbyggda och i gott skick soldaterna i händer ställas och de dem sedan vid makt hålla, men när de till sina åkrars och täppors uppkörande av rotebönderna vill njuta någon hjälp, böra de komma med dem däröver överens, som de bäst kunna».

Säkerligen hade de svåra tiderna under Karl XII:s tid sin dryga andel i att det på sina håll ändock blev litet si och så med de ovannämnda kungl. påbudens efterlevnad. För Gästriklands vidkommande måste till slut landshövdingen ta itu med denna sak på skarpen, och vid landstinget i Gävle den 13 dec. 1723 träffades slutligen med allmogen en överenskommelse om, »att slika soldattorp skulle uppsättas och backstugorna avskaffas, som här i landet äro ganska många».

En tvist mellan byn och dess soldater

I Albo hade under tiden soldaten Erik Ahl och inhyseskarlarna f. d. soldaterna Olof Westman och Lars Brun tydligen under tiden tagit saken i egna händer och på eget bevåg skaffat sig behövt virke m. m. på byns skog. Självfallet gav tilltaget upphov till tvistigheter mellan dem och byamännen, men så småningom kom det emellertid till förlikning — kanske hade båda parterna en känsla av, att de inte i allt rättat sig efter lagar och förordningar. Därpå tyder i varje fall den omständigheten, att byamännen vid sommaringet i Hedesunda 1724 begärde rättens utlåtande om, »vad rätt och frihet dem efter denna dag tillåtas må».

I en efter tidens sed omständlig resolution, alltjämt i behåll i Albos bykista, utvecklar tingsrätten sin syn på saken. Byamännen erinras om sina skyldigheter enligt ovannämnda kungl. påbud, »alltså och när nu denna Albo rota detta med deras soldat Erik Ahl i akt taga, kunna både de och han bliva behållna». Men tingsrätten påminner också om, att lagen och 1664 års skogsordning förbjuder soldaten att »bruka skogen utom alla byamäns lov och minne vidare än till nödtorftig vedbrand och husbehov, men ingalunda till avssiu, lëndande mycket till skogens besparing, att det härtills brukliga getefrihet och barktagandet med löv- och nävertäckt, det måste som görligt är menageras och besparas». Och vad slutligen de andra husmännen, Westman och Brun, beträffar, så påpekar rätten, att de »hava så mycket mindre rätt till skogen, som deras backstugor ej längre få stå än jordägarna självgodvilligt sänjas om»...

Erik Wickberg:
En till
i bykistan

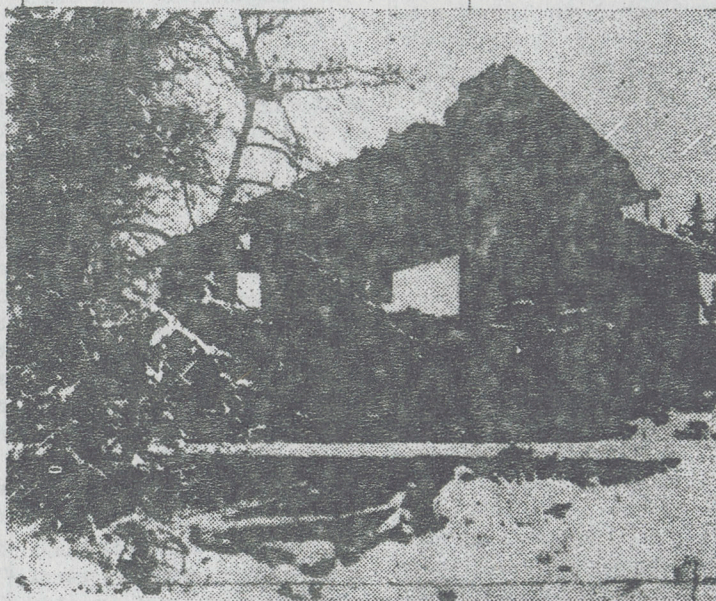
En gammal bysågs historia

Något hundratal meter på sidan om stora landsvägen just där den mitt för Smedsågs station initivt börjar svänga söderut mot Gysinge ligger resterna av Albo gamla bysåg. Den ser inte mycket ut för världen numera, sedan hela inredningen för åtskilliga år sedan gick till skrothandlaren och väder och vind gjort sitt bästa för att fullborda förstörelsen, men skogvaktare J. A. Larsson, som är närmaste granne till sågen och betraktar den som en kär gammal vän har på senare år tagit till sin uppgift att försöka värna om det lilla medfarna såghuset och har även lyckats väcka ålbobornas intresse för saken.

Liksom alltting annat har emellertid även Albo-sågen sin intressanta historia, som inte heller saknar dramatiska inslag, och åtminstone en del av dess öden finns alltiämt bevarade bland handlingarna i bykistan, en möbel, som själv knappast står sågen efter i vördnadsvärd ålder. Liksom sågen är också bykistan numera ranska medfaren, dess beslag har delvis gått sönder och de spiralvridna handtagen har rostat fast i »lyftläge». Men kistlockets handsmidda gängjärn stoppar alltiämt, och de två bastanta kio-låsen fungerar fortfarande oklanderligt, när sexmannen Joel Ahstrand och Stig Andersson stick in var sin olikformad nyckel och vrider om.

»I dessa knappa och no tryckande tider...»

Hur länge byamännen haft sitt såg- och kvarnställe på denna plats, är svårt att säga. De äldsta bevarade handlingen här om daterar sig från 1787, då byamännen begärde tillstånd att få såga hel- och halvbottenbräde till avsalu, »emedan de i dessa knappa och nog tryckande tider icke sågo sig utvägar att vid hemmanet för skuld sig bibehålla». Ansökan var ställd till konungens befallningshavande i länet, men därifrån remitterad till tingsrätten »att i herr överjägmästaren, välborne Olof Friedrich Rudbecks närvaro undersöka, om Albo byskog saluförsäljning i längden tåla kunde och till vad kvantum».

Den gamla sågen vid Alboån.

Rätten fann emellertid, att byns skog alltiämt var oskiftad och att därjämte i byn lagda augmentshemman (dvs. sådana hemman, vilkas ränta under indelningsverkets tid anväts till rusthåll), för vilka ränteägarens bifall ännu icke lämnats och innan skogen delats ansåg sig rätten icke kunna befalla sig med byamännens begäran.

En eldsvåda för 164 år sedan

Drygt tjugu år förflöt, innan Albosågen ånyo kom på var mans läppar och denna gång i ett mera dramatiskt sammanhang. Den 3 maj 1788 kl. 8 på morgonen kom nämligen eiden lös i anläggningen, och som den tidens brandredskap inte var mycket att hundra för, så dröjde det inte länge, förrän både sågen och den intilliggande mjölkvarnen var endast ett par rykande askhögar. Det 18 1/2 alnar långa och 7 1/4 alnar breda såghuset, som före branden hade varit i »fullkomligt stånd», värderades till i ett för allt 69 riksdaler, medan mjölkvarnen med tvenne karstenar sattes ett värde av 25 rdr, dvs. tillsammans 94 riksdaler. Hårtill kom 4 fjärdingar korn, som bonden på Albo n:o 5 Per Persson hade stående i kvarnen och som likaledes blev lågornas rov.

Möjligheterna att få såga bräder till avsalu

Icke emellertid fortfarande byamännen i hägen, och vid tinget den 8 okt. 1788 blev deras önskemål åter föremål för prövning. Byamännen förklarade nu, att sågen visserligen hade brunnit ner, men att dammen vore i behåll, samt att de ämnade på samma plats uppföra en ny såg. Rätten besöt därför att som en första åtgärd uppdraga åt länsman Carl Kihlström att med två nämndemän som biträde »på sökandenas bekostnad syna och beskriva belägenheten av deras skog och betyg däröver vid nästa ting förete».

Vid vårtinget den 28 febr. 1789 uppsköts ärendet visserligen återigen av det formella skälet, att bykartan »nu ej var färdig. Besiktningen av skogen gav dock goda löften, då det befanns vara »ganska god tillgång på såg- och byggnadstimmer samt jordmånen växtlig», och den 17 mars s. a. kom också landshövdingens resolution med tillstånd för byamännen att vid sin husbehovsäg få såga 1 1/2 tolfter halvbottenbräder »för varje av dem ägande öresland», nämligen:

N:o 1 Nils Matsson 3 1/2 öresland,
n:o 2 Anders Andersson 3 1/3 öresl.,
n:o sub 1 Lars Olsson 3 1/2 öresl.,
n:o 3 Per Persson 3 1/3 öresl.,
n:o sub 3 Erik Ersson 3 1/3 öresl.,

n:o 4 Per Olssons änka 5 öresl.,
n:o 6 Anders Jonsson 3 öresl.,
n:o 8 Jon Jonsson 4 öresl.

Dessutom var brukspatron Anders Barchaeus såsom innehavare av hemmanen n:o 5 om 6 öresland, sub 6 om 3 öresl. och n:o 7 om 4 öresl. berättigad till husbehovssågning.

För bönderna med tillhoppa 29 öresland innebar alltså ovannämnda resolution tillstånd att få såga 43 1/2 tolfter, varav 15 9/12 för avsalu. I skatt härför skulle erläggas 1/33 av salutillverkningen, antingen in natura eller efter ortens markegång.

När uppförandet av den nya sägen skedde, kan ej bestämt fastslås. Sannolikt påbörjades bygget sommaren 1789, eftersom Gysinge bruks ägare först den 9 maj s. å. skriftligen meddelade, att brukets landbönder i byn skulle »delta i den tillämnade sågbyggnaden vid Aibo i den mån de lega örestal i byn». I varje fall tycks sägen ha varit färdig före tinget den 7 okt. 1790, då om densamma berättas, att den »blev nu besiktigad och befunden helt ny samt av vanlig byggnad, halldammen murad av sten 30 alnar lång och 3 alnar hög, sågdammen likaledes av sten 91 alnar lång och 3 alnar hög, samt sågrännan 19 alnar lång». Möjligen återuppbyggdes också sam-

tidigt mjölkvarnen, men därom nämnes ingenting exakt.

Kvarnstället arrenderas ut

Om anläggningens öden under det följande århundradet har bykistans handlingar inte heller något att berätta. Först 1897 dyker den åter upp i de guinade papperen. På nyårsaftonen sistnämnda år skrev nämligen byamännen kontrakt med Olof Julin från Nora socken, varigenom de till denne bortarrenderade sina andelar i Aibo kvarnställe jämte därtill hörande vattenfall »såväl gårdsplats som i platsen för övrigt att evärdeligen bebo och besitta som sin välfångna egendom, mot ett årligt arrende av 25 kr. tillika med det förbehåll, att Julin skall mala åt oss efter i orten gångbar tultaxa. Dammbyggnaden bygges och underhålls av Julin utan ersättning».

I kontraktet undantogs samtidigt »den mark, som är nödig för sägen samt för timmer- och brädupplag, varjämte även undantogs 2/3 av vattnet under den tid sägen begagnas».

Det kontraktet gäller fortfarande, om också kvarnen numera inte utnyttjas för annat än malning av havregrope, medan byamännen i övrigt mestadels anlitar kvarnen i Rångsta. I Albokvarnen har i stället då och då in-

hysts mindre »hemindustrier», då har både tillverkats lokor, kvarnkammaren och takspån, bottenvånigen.

Idyllen vid kvarnstället återuppstår

Sågen har däremot för länge sedan tjänat ut. Någon gång i början av detta sekel — det torde ha varit i samband med första världskriget — skrotades inredningen ned och såldes, och sedan hade vädret och vattnet fritt spelrum. Vattenrännan rutnade ned och spolades bort av vårfloden, av vattenhjulet återstod snart bara mittstocken. Hela såghuset befann sig snart också i sådant skick, att de flesta väl ansåg det orepabeit, taket fick stora hål, rötan gnagde på väggar och golv.

Det var då skogvaktare Larsson grep in för att rädda vad som räddas kunde, och han vann god genklang hos flera av byamännen. Nu har spåntaket reparerats, och bara sommaren kommer, hoppas man kunna fortsätta med väggar och golv.

Bakom detta initiativ ligger en vacker tanke, värd allt erkännande. Den gamla sägen kan visserligen icke därigenom återges den praktiska betydelse, som en gång efter branden under tredje Gustavs dagar föranledde dess återuppbyggande, men platsen kan kanske återskänkas något av den gammaldags vardagsidyll, som under sekler speglat sig i Albodammens vatten. Och det kan vara skäl nog i vårt rastlösa och rationaliserade tidevarv.

GEFLE-POSTEN, Lördagen den 9 Oktober 1880.

Rådhusrättens 2:dra afdelning.

Våldsamt motstånd vid offentlig förrättning m. m. Sedan smeden Erik Nordqvist från Hedesunda, hvilken blifvit ställd under åtal för det han lördagen den 11, påföljande september å allmän plats här i staden varit af starka drycker öfverlastad och fört oljud samt gjort våldsamt motstånd, då han skolat af polis till vaktkontor aföras, den 22 i samma månad vid svaromåls afgifvande bestridit åtalets befogenhet samt detta bestridande föranledt uppskof för bevisningsförebriogande, hördes i onsdags förl. vecks fyra vitnen i målet, hvilka sammankommande berättelser, dem svaranden förklarade sig icke kunna bestrida, verkade derhän, att han fälldes att böta för fylleri 5 kronor och för våldsamt motstånd vid offentlig förrättning 15 kronor; men ansågs svaranden icke kunna till vidare ansvar i målet fällas.

Svaranden, hvilken omstämde dagen haft ett lass och en för detsamma spänd oxe stående å gatan vid en krog på norr, hade emellertid, på sätt ett vitne berättade, gått fram och tillbaka utanför krogen och ljudligt »orerat» samt slutligen i berusadt tillstånd å krogen inkommit och från en bekant tagit ett glas med konjak, hvilken han sedermera hållt i sin å gatan stående — oxe.

Handels- och Sjöfarts- underrättelser.

Torgpriser i Gefle den 9 okt. 1880.

Hvete, 1 kr. 50 öre pr 20 skålp.
Råg, 1 kr. 50 öre pr 20 skålp.
Korn, 1 kr. 15 öre pr 20 skålp.
Nötkött, 5 kr. pr 20 skålp.
Kalvkött, 4 å 6 kr. pr 20 skålp.
Fårkött, 4 kr. 50 öre pr 20 skålp.
Flåsk, fårskt 7 kr. 25 öre pr 20 skålp.
Smör, fårskt 90 öre pr skålp.
Mjolk, oskummad 36 öre pr kanna.
„ skummad 18 öre pr kanna.
Skumost, 16 öre pr skålp.
Mesoat, 16 öre pr skålp.
Potatis, 5 kr. 50 öre pr tunna.
Ägg, 1 kr. pr tjog.
Tjäderfogel, 3 kr. 50 öre pr par.
Orre, 1 kr. 75 öre pr par.
Nejonögon, fårska 50 öre pr bast.
Dito rökta 50 öre pr bast.
Fårsk gädda, 30 öre pr skålp.
Fårsk sik, 25 öre pr skålp.
Timotejhö, 75 öre pr 20 skålp.
Barrved, 6 kr. pr famu.

När forbonden brottades med fru Mistingshälla

Mistingshälla är en plats i Hedesunda, som man numera inte hör så mycket talas om, men för bara ett 50-tal år sedan var detta namn så var mans mun. Mistingshälla låg efter Vinneråsjövägen, som ursprungligen varit blott en smal klövje- eller ridstig, nyttjad av gamla tiders vinneråsböor, när de måste ned till Brunn eller kyrkan. T. o. m. de döda i sina historier måste då klövjas ner till bygden och kyrkogården för att begravas.

I slutet av 1800-talet var i alla fall stigen breddad till något som man med god vilja kunde kalla väg. Den var förstås både smal och krokig, men i alla fall farbar med häst och vagn och den underhålls av byn.

Det var likväl inget av dessa förhållanden, som gjorde Mistingshälla till en så omtalad plats, nej, anledningen var en helt annan. Mistingshälla var nämligen en synnerligen otrygg plats på grund av att övernaturliga makter där drev sitt spel. Men Mistingshälla har också något av segans tjusning.

Vägen gick där fram rakt över bergställarna, och i berget bodde ett bergsrå, som var både vackert och rikt och lydde till namnet »fru Mistingshälla». Ingen kunde överträffa henne i fråga om rikedomar på många många mils avstånd. Sjännen vet berättat, att fru Mistingshälla hade tre systrar, nämligen gruvfruarna i Falun och Sala samt »fru Lura» i Hedesunda. Fru Mistingshällas rikedomar utgjordes av den äldste silvermalm, fru Luras däremot av den finaste kopparmalm, och dessa två var betydligt rikare än sina systrar i Falun och Sala. Det berättas, att en bonde från Hedesunda en gång kom till Sala gruva och där mötte gruvfrun. Hon var klädd i enkla vadmalshäder, och då bonden frågade henne, om hon inte var mycket rik svarade hon:

— Ja är inte rik, men dom gräver mä, så dom gräver mä ända in i benene. Men gå till fru Mistingshälla i Hedesunda, hon är rik hon!

En liknande historia berättas om fru Lura i Hedesundaåsen och gruvfrun i Falun. Dessa båda historier torde vara mycket gamla och kan räknas till de s. k. vandringsägnerna, som med små variationer berättas från ett flertal platser i vårt land.

När forbönderna kom i långa rader och i skymningen nalkades Mistingshälla, brukade de underhålla varann med historier om Mistingshällafrun. Många hade sett henne — hon var ett stort och grant fruntimmer och klädd i dyrbara kläder, alldeles översålade med vackra prydnader av renaste silver. Men hon var inte givmild och hjälpsam, tvärtom. Sina rikedomar vaktade hon noga, och ingen lyckades lura ifrån henne ens den minsta lilla silversak. Dessutom krävde hon tribut av de vägfarande. Alla, som skulle förbi, måste nämligen offra en slant eller litet brännvin. Det var förresten brännvin, som kom ifråga.

I backen vid Mistingshälla steg alla ur åkdonet och ledde hästen uppför backen, ty fast den egentligen inte var så brant, så tillät inte fru Mistingshälla att någon åkte uppför. Trots detta kände sig alltid både häst och köraven alldeles slut, då de kom uppför mot slutet, och därför var det allmänt brukligt att stanna och vila där och samtidigt passa på att offra. Offrade man en slant (en silverslant skulle det vara) spottade man och kastade slanten över vänster axel. Men som det var ont om pengar på den tiden, så föll det sig lättare att offra litet brännvin — då behövde man endast stänka några droppar på marken.

Trots offer och andra försiktighetsåtgärder kände man alltid en viss otrygghet vid Mistingshälla och därför styrkte man sig också under vilopausen med en eller ett par supar. Hästarna, som också behövde morskas upp kunde också få sig en sup eller också blötte man bröd i brännvin och gav dem.

Många äventyr kunde de vägfarande få uppleva vid Mistingshälla, ty alla försiktighetsåtgärder till trots, hände det att de

övernaturliga makterna ställde till ofog, och mest omtalad är kanske historien om, när Erik Nordström där brottades med en av de osynliga. Händelsen skall ha inträffat någon gång vid mitten på 1800-talet.

Erik Nordström, som var farbror till den numera avlidne auktionisten Per Nordström i Hedesunda, var känd som en duktig brottare och omätligt stark. En helgdagsnatt skulle han och flera med honom köra över Mistingshälla till Vinneråsjö, och Nordström körde därvid först i raden. Plötsligt stannade hästen — det gick inte att få den ur fläcken, hur Nordström än manade på den. Då hoppade Nordström ur åkdonet och till de övrigas stora förvåning började han vilt brottas på vägen med någon, som de inte riktigt kunde urskilja. »Då var liksom en skugggestalt», uppgav de gamla. Kampen mellan de båda på vägen blev allt vildare, och Nordströms häst skälvde av rädsla och svetten stod som ett vitt lödder kring den, samtidigt som den stod som fastnaglad och inte kunde komma någon vart.

Slutligen tyckte väl Erik Nordström att det drog ut på tiden, så att han skrek till sin motståndare:

— Nu slutar vi.

Men då svarade en röst:

— Nä, vi ska ta två tag till.

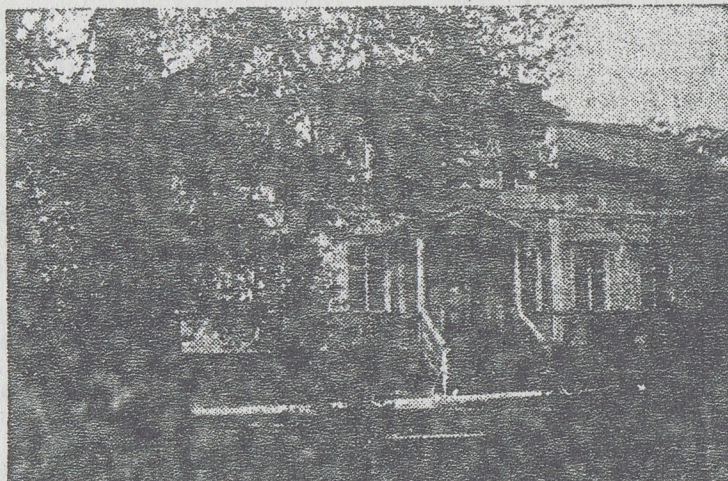
Nordström gick med på detta, och striden fortsatte, men om en stund måste båda ge upp, och kampen ansågs ha slutat oavgjord. Nordström hoppade åter upp i sitt åkdon och manade på hästen, och nu var det ingen, som längre hindrade dem att fortsätta.

Vem Erik Nordström brottats med vid Mistingshälla, vet ingen, men att det inte var en människa det förstod man. En del ansåg, att det var fru Mistingshälla, men andra menade att han brottats med sin själv där uppe på bergshällarna.

Vivi Wendin.

När prästen i Hedesunda tog nappatag med djävulen

GD 1953

Prästgården i Hedesunda

Det berättas en massa sägner i Gästrikland om olika prästers övernaturliga förmåga att betvinga djävulen, läsa gengångare tillbaka i graven m. m. och dessa präster troddes ha gått igenom en särskild »spådomsskola» i Wittenberg. I denna skola undervisades alltid tretton elever, och vid examen hade djävulen rätt att för sin del behålla den trettonde, dvs. den elev som sist lämnade examenssalen. Eleven hade dock en möjlighet att klara sig; då djävulen skulle gripa honom hade han bara att kvickt kränka av sig prästkappan så att denna blev djävulens enda fångst, och smet prästen sedan snabbt ut genom dörren, så hade djävulen försuttit sin rätt.

Men för att kunna behålla förmågan att betvinga djävulen måste prästen också noga avhålla sig från att synda. Det ställdes alltså stora fordringar på en djävulens betvingare, men å andra sidan betraktades han också som ett slags övermänniska, som ansågs kunna snart sagt allting. Sägner berättar, att det en gång hölls ett stort kalas i en bondgård i Albo i Hedesunda, och bland gästerna var även socknens kyrkoherde. Man hade knappt hunnit samlas, förrän kyrkoherden sade:

— Ni lär skynda Er att ta in maten, om jag skall hinna äta, för jag känner på mig, att jag får sockenbud efter mig».

Prästens ord var ju lag på den tiden, och det dröjde inte länge, förrän maten stod på bordet. Men man hann inte på långa vägar äta färdigt, förrän prästen fick bud om att skyndsamt bege sig till en grannby, där en gammal man fått besök av den lede och inte kunde bli av med honom. Mannen plågades så svårt, att han hade måst gå till sängs av ren utmattning. Djävulen hade nämligen varit där i flera dygn. Först hade man trott att det var en fin herre, ty så såg han ut, och när han ville spela kort, ville man inte neka den fine herrn detta. Men man

upptäckte snart av vilken ull gästen var, ty han hade hästhov på vänstra foten och små horn i pannan under den höga hatten.

Djävulen vägrade som sagt att lämna rummet, och när den gamle mannen till slut uttröttad sjönk ner på sängen, förvandlade sig djävulen till en svart hund och lade sig vid sängens fotända. Man fruktade nu att han skulle lägga beslag på den gamles själ och i sin nöd sände man efter prästen.

Kyrkoherden var inte sen att komma när det gällde att ta ett nappatag med ärkefienden. Han befallde fram häst och körkarl, och sedan bar det iväg i rasande fart till grannbyn.

När prästen trädde in till den gamle, återtog djävulen snabbt skepnaden av en fin herre, men prästen gick lugnt fram till ett bord, där han lade upp sin bibel, och så tvingade han den lede att läsa två hela sidor i böckernas bok. Men när sedan prästen skulle driva iväg den objudne gästen, så vägrade denne att lyda, förberande, att prästen hade syndat en gång under sin studietid — han hade, påstod djävulen stulit ett garnnystan.

— Det gjorde jag för nöds skull och inte för lusts skull, genmålde prästen, som hade varit så fattig, att han nödgats stjäla nystanet för att kunna laga sina kläder, och

den synden kunde ju inte räknas, det måste också djävulen medge.

Prästen tog nu en syl och borrarade ett litet hål i fönsterblyet — på den tiden hade man nämligen blyinfattade rutor — och sedan sade han:

— »Inne är du, men ut skall du nu!»

Då for djävulen ut genom hålet i fönsterblyet, så att det bara osade svavel om honom, och sedan vågade han aldrig mycket viktigt, att prästkläder mera återvända till den gården.

Men prästen försökte han ändå omedelbart ta hämnd på. När han skulle åka hem, brast hjulaxeln för honom, men en gång visade prästen sin lig för prästen. Skraddaren makt över djävulen, i det han tvingade honom att själv springa med hela vägen hem och bära upp vagnen.

Ibland kunde prästen transportera sin övernaturliga förmåga på någon vanlig dödlig människa. Det berättas t. ex. från en danstillställning i Rångsta, Hedesunda, där det söps och äts och gick mer än livligt till, att prästen kom dit för att göra slut på det hela. »Om ni såge, vad jag ser, skulle ni avbryta dansen, menade han.

En dräng undrade vad det kunde vara, som prästen såg, och prästen tog honom då med ut på gården. Där gick de fram till ett av fönstren och tittade in på de dansande. Men drängen kunde inte upptäcka något märkvärdigt. Prästen

tog då av sig kappan och lade den över drängens axlar, och nu såg drängen något, som fyllde honom med obeskrivlig fasa: Det vimlade av smådjävlar bland de dansande.

När prästen tog tillbaka sin kappan, försvann synen, men drängen gick aldrig mera på någon dans.

Prästens övernaturliga kraft fanns alltså i viss mån i hans kläder, och det var därför, att prästkläder mera återvända till den gården.

Men berättas, att en skraddare på Lurberg hade sytt i knappen på prästrocken en söndag, och den rocken blev alldeles oduglig en gång visade prästen sin lig för prästen. Skraddaren makt över djävulen, i det han tvingade honom att själv springa med hela vägen hem och bära upp vagnen.

Ibland kunde prästen transportera sin övernaturliga förmåga på någon vanlig dödlig människa. Det berättas t. ex. från en danstillställning i Rångsta, Hedesunda, där det söps och äts och gick mer än livligt till, att prästen kom dit för att göra slut på det hela. »Om ni såge, vad jag ser, skulle ni avbryta dansen, menade han.

En dräng undrade vad det kunde vara, som prästen såg, och prästen tog honom då med ut på gården. Där gick de fram till ett av fönstren och tittade in på de dansande. Men drängen kunde inte upptäcka något märkvärdigt. Prästen

Rönnerdahl är gammal, men han valsar ändå!

JAUBE - AFTON

tisdagen den 13 maj kl. 19 i Stavgårdern

Medverkande:

Jord Andersson.

Sångare och musikanter under ledning av

Bengt Lindkvist.

Kaffeservering.

Inträde 20 kr.

GEFLE-POSTEN, Torsdagen den 4 November 1880.

Minneslista.

Hedesunda:
Länets sparbanks afdelningskontor hos handl. Anders Andersson i Brunn alla dagar.
Läkareinrättningen P. Englesson träffas 1:sta och 3:dje måndagen i hvarje månad kl. 10 f. m. i handl. A. Anderssons bostad i Brunn samt 2:dra och 4:de måndagen hos Anders Andersson, Lökback, Nora. Alla öfriga dagar i sin bostad vid Gysinge bruk.

Den lilla ångkvarnen i Brunn, Hedesunda socken, som eges af L. P. Söhring, är i denna vattenbristens tid af stort värde, ty den fyller i det närmaste behovet. Den är visserligen ej stor — endast ett par stenar för sammald och ett dito för samsigt — men den kan arbeta natt och dag, om så behöfs, och det är just det, som gör skillnan så stor mellan ång- och vattenkvar — i dessa tider.

Vid Gysinge fins en kvarn med flera par stenar, som ej lider någon vattenbrist.

Verksamhetsberättelse för Hedesunda Hembygdsförening 1985.

Styrelse:	Ordförande	Per Hilding
	Sekreterare	Stig Andersson
	Kassör	Ruben Quist
		Karin Henriksen
		Lennart Lundqvist
Suppleanter:		Nancy Gustavsson
		Gunnar Jonsson

Styrelsen har hållit tre protokollförda sammanträden under året tillsammans med fest och byggnadskommittéerna, tillika med ett flertal övriga kontakter med varandra om olika ärenden.

Midsommaren firades även detta år traditionellt med stort deltagande och livlig dans kring midsommarstången.

Årets hembygdsfest skedde den 18 aug. med stor tillslutning av besökare. Den traditionella friluftsgudstjänsten med barndop inledde dagen, då kollekten från densamma tillföll föreningen. Dagen fortsatte med ett flertal aktiviteter med musik och folkdans, samt Hilding Mickelsson kåserande om en vandring till fäboden. Erik Nord hade även arrangerat en livligt uppskattad utställning av äldre foton med Hedesundamotiv i Stafgården.

Julmarknaden arrangerades även detta år med gott ekonomiskt resultat, såväl som den traditionella trettondagsfesten i N T O lokalen.

Årets bussresa gick till Jämtland vilken av deltagarna ansågs som lyckad.

Styrelsen har yttrat sig om stadsarkitektkontorets förslag till bevarandeplan i Hedesunda, vilken styrelsen ansåg förnämligt utförd i medföljande skrift, vilken är en god orientering över Hedesunda i gången och nutid. Dock reserverade sig styrelsen mot att området vid Albo kvarn och nedströms där ej medtagits, om vilket skrivelse sänts till vederbörande med begäran om bevarandeplan därstädes.

Tore Larsson har sammanställt en bok "Soldat i Hedesunda" där alla kända soldater är antecknade med all den data vilken är tillgängliga om dem. Föreningen har som gåva erhållit ett ex av densamma från författaren. Boken är tillgänglig för intresserade. Ävenså har han kompletterat dödboken, där uppgifter nu finnes om avlidna i Hedesunda från 1688 till 1916, ett arbete som nu är avslutat på grund av sekretesskäl.

Hans stora arbete med ny släktbok över Hedesunda fortgår, och har nu kommit ett gott stycke in på 1900 talet, varför detta inom överskådlig tid kan färdigställas. Boken skall om möjligt innehålla uppgifter till och med 1950.

Tre nummer av medlemstidningen Rovbladet har utkommit, vilken är livligt uppskattad av medlemmar och övriga.

Häbbret från Dalkarsbo är under året flyttat till Stafgården samt rödfärgat, placerat så att ett gårdstun bildats.

Markplanering kring gammeln gården vid Kyrkan har under året utförts, likaså planering och beläggning av grus på gårdstunet vid Stafgården.

I Blanks gården har förbättringar utförts bl.a. har ett av rummen inretts i sekelskiftsstil av möbler erhållna i gåvor. Ett rum i portlidret är disponerat till vavstuga.

Hänggrannor av trä att uppsättas på en del byggnader har inköpts.

Ett 40-tal äldre föremål har som gåva erhållits av Kapten Helmer Nygren, Gävle, som ett minne över hans avlidna hustru Anna född i Hade. En orgel och dopskål av tenn har under året inköpts. Föreningen inbjöd högmässodeltagarna på kyrk-kaffe vid Hembygdsfesten och den 1 sta advent vilket livligt uppskattades, och den traditionella kyrkvandringen från Brunberget ingick även i årets verksamhet.

Tidningsurklipp och inklistring med lokala nyheter från Hedesunda för föreningens räkning har även under detta år utförts av Eric Sandin Brunn.

Besiktning av utförda arbeten och reparationer på gårdarna har verkställt av Margareta Sundberg och Göran Gudmunson, Gävle och de har avlämnat rapport därom 7,000 kr i projektbidrag för dessa arbeten har av kommunen erhållits.

Stafgården är livligt efterfrågad som samlings- och festlokal med uthyrning ett stort antal gånger. Skyltar om de olika byggnadernas ursprung har under året uppsatts.

Om föreningens ekonomi hänvisas till särskild redogörelse, och medlemsantalet är 635 st.

Byggnader och tillhörigheter är brandförsäkrade till 1,275,000 kr.

Styrelsen vill till sist tacka all dem som på olika sätt gjort det möjligt för föreningen att bedriva verksamhet som skett.

Styrelsen

Brandförsäkringsvärde på Hedesunda Hembygdsförenings byggnader och inventarier, försäkrade i Hedesunda Brandförsäkringsbolag.

Stafgården	600,000 Kr
Gammelgården vid Kyrkan	200,000
Abrahams	100,000
Fortlidret med stall	100,000
Ladan	50,000
Dansbanan med spelkur	8,000
Spruthuset	7,000
Inventarier i gammelgården	150,000
Inventarier i Stafgården	60,000
Summa Kr	1,275,000

Inbetalningskort för årsavgiften 1986 bifogas.

De medlemmar, som ej betalat fjolårets avgift, påminns härom en sista gång genom att årtal och belopp angetts på kortet.

R Ä K E N S K A P S U T D R A G

<u>Balansräkning</u>	<u>31/12 1984</u>	<u>31/12 1985</u>
<u>Tillgångar</u>		
Kassa	2.062:25	5.869:10
Postgiro	16.495:04	14.754:30
Bank	64.697:59	64.400:33
Bank (badet)	735:40	812:40
	<u>83.990:28</u>	<u>85.836:13</u>
<u>Skulder och eget kapital</u>		
Redovisningseskuld	350:-	350:-
Annan skuld	50:-	15:-
Badet	735:40	812:40
Lån	20.000:-	10.000:-
Eget kapital	<u>62.854:88</u>	<u>74.658:73</u>
	<u>83.990:28</u>	<u>85.836:13</u>
<u>Resultaträkning för år 1985</u>	<u>Kostnader</u>	<u>Intäkter</u>
Medlemsavgifter		9.445:-
Gåvor		2.775:-
Fester, lotterier m.m.		20.128:60
Hyror		7.600:-
Böcker	675:-	80:-
Kommunala bidrag		15.500:-
Arrende	10:-	
El	8.418:65	
Försäkringar	2.524:-	
Reparationer, underhåll, renh.	20.399:75	
Trycksaker, telefon, porto	8.519:15	
Inventarier	8.284:-	
Årsavgifter	575:-	
Räntor	<u>2.090:35</u>	7.771:15
Årets överskott	51.495:90	
	<u>11.803:85</u>	
	<u>63.299:75</u>	<u>63.299:75</u>
<u>Eget kapital</u>		
Vid årets början		62.854:88
1985 års överskott		<u>11.803:85</u>
Vid årets slut		<u>74.658:73</u>

ÅRSMÖTET

*hålls lördagen den 3 maj kl. 14
i Staugården.*

VÄLKOMNA!